

Türk Devletleri Teşkilatı Uluslararası Seçim Gözlem Misyonunun,

Türkmenistan Cumhurbaşkanlığı Seçimlerine ilişkin

Beyanatı

13 Mart 2022

Türkmenistan Seçimler ve Referandumlar Merkez Komisyonu'nun daveti üzerine, Genel Sekreter başkanlığındaki Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Sekreteryası heyeti, 12 Mart 2022 tarihinde Türkmenistan'da yapılan Cumhurbaşkanlığı Seçimlerini gözlemlemiştir.

TDT Sekreteryası görevlilerden oluşan Misyon, faaliyetlerini Türkmenistan'ın ulusal mevzuatına ve seçimlerin organizasyonu ve yürütülmesine ilişkin genel kabul görmüş uluslararası hukuk kurallarına uygun olarak yürütmüştür.

Heyet, ülkede devam eden reformlar, yeni seçim yasası, uluslararası gözlemci misyonlarının seçimlere katılımı ve yurtdışında yaşayan Türkmen vatandaşlarının oy verme sürecine yönelik hazırlıklar hakkında bilgilendirilmiştir.

Seçim hazırlıkları dahilinde, 2618'den fazla seçim bölgesi ve çevresi oluşturulduğu ve buna 30 ülkede kurulan 41 sandık merkezinin dahil edildiği, bunun da oy verme sürecini kolaylaştırdığı ve seçimlerin kapsamını yurtdışında yaşayan vatandaşlara genişlettiği ve seçimlerin kapsayıcı olduğu tespit edilmiştir;

Yetkililer tarafından, seçim sürecinde seçmenlerin eğitimi için önemli kaynaklar ayrılmıştır. Bu kadar geniş çaplı bir eğitimin gerçekleştirilmesinin, seçimlerin sorunsuz geçmesinin kilit unsurlarından biri olduğunun altını çizmek gerekir;

Misyona, tüm adayların ilk kez aday gösterildiği, bunun da Türkmenistan'ın siyaset kurumunun yenilenmesi ve rotasının iyileştirilmesi anlamına geldiği bildirilmiştir;

Adayların, siyasi partiler ve vilayetlerdeki inisiyatif gruplarında vatandaşlar tarafından aday gösterilmesinin, toplumun tüm unsurlarının daha kapsayıcı temsili için önemli bir adım olduğu telakki edilmektedir.

Basın organlarında her adaya seçim öncesi kampanyaları için 15'er dakika ayrılmış, bu sayede adaylara eşit fırsatlar sunularak tarafsızlık sağlanmıştır;

Seçim Gününde Heyet, Aşkabat'ta 8 ve Ahal vilayetinde 3 olmak üzere toplam 11 sandık ziyaret etmiştir. Oy pusulaları ve sonuçların dökümü, ulusal seçim mevzuatına göre zamanında yapılmıştır. Oylama günü halkın özgür iradesini sağlamak için gerekli tüm idari tedbirler alınmıştır. Heyet, idari veya kolluk kuvvetlerinin sandık merkezlerinin faaliyetlerine müdahale ettiğine dair herhangi bir bulguya rastlamamıştır.

MSK'nın seçimleri hazırlamak için büyük çaba sarf ettiği görülmüştür. Kayda değer çalışmalar arasında Covid-19 tedbirleri, binlerce sandık görevlisinin eğitimi ve yoğun bir seçmen bilgilendirme kampanyası yürütülmesi yer almaktadır.

Seçim yasasına uygun olarak, ulusal ve uluslararası gözlemcilerin Seçimleri tarafsız bir şekilde izlemeleri için gerekli koşullar sağlanmıştır. Misyon, Seçimlerin şeffaflığını ve kamuya hesap verebilirliğini güçlendiren ulusal ve uluslararası gözlemcilerin katılımına tanık olmuştur.

Heyet, seçim sonuçlarını etkileyecek ciddi bir sorun tespit etmemiştir. Heyet, sandık merkezlerinin içinde veya dışında görünürde hiçbir kampanya materyali gözlemlememiş ve sandıkların yakınında herhangi bir kampanya faaliyeti yürütülmemiştir. İlk kez oy kullanma hakkını elde eden genç vatandaşlar için sandıklarda özel bir ilgi ve özen gösterilmiştir. Heyet, herhangi bir yabancının seçmenleri nasıl oy kullanacakları konusunda etkileme girişimi tespit etmemiş, sandıklara tam erişim verilmiş ve sandık yetkililerinden ayrıntılı bilgi alınmıştır.

Seçime katılımın yüksek olduğu ve sandıkların seçim yasasına uygun olarak hazırlandığı görülmüştür. Seçimlere ülke basınında geniş yer verilmesi, seçim sürecinin meşruiyetine ve şeffaflığına katkı sağlayan bir unsur olarak değerlendirilebilir.

Seçimler, iyileştirilmiş mevzuat ışığında ve bağımsız seslerin, hoşgörülü gerçek bir rekabet ve seçim günü prosedürlerine tam saygı gösterdiği bir ortamda gerçekleşmiştir. Seçimler, devam eden reformların gerekliliğini ve bu reformlara tabandan sivil inisiyatifler için daha fazla fırsatın eşlik etmesi gerektiğini göstermiştir.

Heyet, önümüzdeki günlerde Cumhurbaşkanlığı Seçimlerine ilişkin değerlendirmesini ve tavsiyelerini Üye Devletler ve ilgili Uluslararası Kuruluşlarla paylaşacaktır.

Sonuç olarak, TDT Uluslararası Seçim Gözlem Misyonu, seçim sürecinin uluslararası standartlara ve yerel mevzuata uygunluğunu değerlendirdiğini teyit etmektedir. Misyon, başarılı geçen seçimler münasebetiyle Türkmenistan'ı ve Türkmen halkını tebrik eder ve seçim sonuçlarının ülkenin kalkınmasına katkıda bulunmasını temenni eder.